

59. møde.

Fredag den 30. maj kl. 11.

Formanden:

I skrivelse af 26. maj meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov nr. 171 af 27. maj 1964 om folkebiblioteker m. v.

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om indkøbsforeninger for mindre jordbrugere samt over:

forslag til lov om tilskud til dræning.
Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (*Niels Matthiasen*):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ring at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov nr. 171 af 27. maj 1964 om folkebiblioteker m. v.*

I overensstemmelse med bestemmelserne om revision af denne lov fremsatte jeg i folketingets år 1972-73 forslag til en ny lov om folkebiblioteker. Dette forslag hvilede bl. a. på et meget grundigt udvalgsarbejde og tilsigtede en gennemgribende revision af dette lovområde, men det nåede ikke at blive færdigbehandlet af folketetinget. På samme måde er det gået med de i folketingets årene 1973-74 og 1974-75 fremsatte lovforslag om en almindelig revision af folkebiblioteksloven.

Med henblik på en begrænsning af statens udgifter på dette udgiftsområde i finansåret 1975-76 fremsattes der dernæst i folketingets år 1974-75, 1. samling, et forslag til ændring af den gældende lov om folkebiblioteker. Heller ikke dette forslag nåede at blive færdigbehandlet, inden der blev udskrevet folketingsvalg i december 1974. Efter nyvalget til folketetinget fremsattes forslaget på ny, men det blev trukket til-

bage på mit initiativ den 20. februar 1975, efter at jeg var tiltrådt som minister for kulturelle anliggender ved den nuværende regerings tiltræden i februar 1975. Imidlertid er det samme forslag på ny blevet fremsat som privat lovforslag af min forgænger i embedet som minister. Forslaget kom til 1. behandling her i tinget den 22. april d. å., og jeg gav ved denne lejlighed en nærmere begrundelse for, at vi fra socialdemokratisk side ikke kunne give vor tilslutning til dette forslag, idet jeg samtidig oplyste, at det var min hensigt snarest muligt at fremsætte et lovforslag, der tilvejebringer de af folketetinget vedtagne besparelser på dette lovområde, og som i sin udformning tager et mere nuanceret hensyn til den aktivitet, som finder sted på biblioteksområdet.

De tanker, som ved den pågældende lejlighed kom til udtryk, indeholdes efter vor opfattelse i det af mig nu fremsatte lovforslag.

Lovforslagets nærmere enkeltheder skal jeg vende tilbage til nedenfor, idet jeg først vil gøre den mere almindelige bemærkning, at jeg på den foran beskrevne baggrund — og under hensyn til den foreliggende politisk-økonomiske situation i sin helhed — har fundet, at spørgsmålet om udformningen af en ny folkebibliotekslov i forbindelse med en række andre biblioteksspørgsmål — især vedrørende forskningsbibliotekernes administration — bør gøres til genstand for fornyede overvejelser, inden der på ny fremsættes lovforslag vedrørende den egentlige revision af folkebiblioteksloven.

Herpå sigter bestemmelsen i lovforslagets § 1, nr. 8, hvorefter forslag til revision af folkebiblioteksloven skal forelægges for folketetinget senest i folketingets år 1977-78.

Der bliver herved rimelig tid til yderligere overvejelser og undersøgelser af landets biblioteksvæsen, herunder problemerne om en bedre koordinering af samarbejdet mellem folkebibliotekerne og forskningsbibliotekerne, og det er min hensigt at nedsætte en kommission med den opgave at fremkomme med forslag til en mere omfattende løsning af biblioteksspørgsmålene i Danmark, forslag, der kan indgå i det forslag til revision af folkebiblioteksloven, der i 1977-78 skal fremsættes for folketetinget.

Ved den foreslåede fremgangsmåde opnås det endvidere, at der endnu i nogle år

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

kan ydes direkte statstilskud til driften af folkebibliotekerne. Det nu fremsatte forslag til ændring af folkebiblioteksloven indebærer endvidere en forøget mulighed for og tilskyndelse til, at man på dette område i løbet af årene indtil 1978 kan nå målet: den ligelige og ensartede biblioteksbetjening for landet som helhed, inden lovområdets overgang til bloktilskud.

Om de enkelte punkter i forslaget skal jeg særligt nævne, at bestemmelserne om statstilskuddet til folke- og skolebibliotekerne er foreslået ændret, således at der ikke som hidtil ydes 40 pct. i statstilskud af de første 275.000 kr. og 27 pct. af resten, men kun 20 pct. af driftsudgifterne til folkebibliotekerne og 15 pct. af skolebibliotekernes driftsudgifter. Denne nedsættelse af statens tilskud giver — foruden den på finansloven for indeværende finansår forudsatte besparelse på ca. 40 mill. kr. — mulighed for en dispositionssum på ca. 28 mill. kr. til støtte af biblioteker i områder, hvor disse ikke er fuldt udbygget.

Dispositionssummen foreslås fordelt af ministeren for kulturelle anliggender efter forhandling med undervisningsministeren. Ved udformningen af reglerne herom bør der i første række tages hensyn til de kommuner, der endnu ikke har haft mulighed for at etablere heltidsbetjening under biblioteksfraglig ledelse. Der må også lægges vægt på, at de kommuner, som tilgodeses af rådighedssummen, selv yder et væsentligt beløb til udbygningen af deres biblioteksvæsen.

Det foreslås endvidere, at der ydes en refusion på 15 pct. af udgifterne ved de fælleskommunale samlinger, og jeg vil gerne i denne sammenhæng pege på, at disses fremtidige forhold må ses i sammenhæng med det forslag til lov om amtscentraler, der for tiden er til behandling i folketinget. De nærmere problemer herved må løses under udvalgsbehandlingen.

Endelig foreslås den hidtidige bestemmelse om vederlaget til forfattere og oversættere, der har været ydet med et beløb, svarende til 6 pct. af statstilskuddet til folke- og skolebibliotekerne, ændret således, at der nu foreslås ydet forfatterne et årligt grundbeløb pr. bind, hvormed de er repræsenteret i folke- og skolebibliotekerne, nemlig 1,50 kr., hvilket beløb foreslås indeks-

reguleret. Begrundelsen for dette forslag er, at statstilskuddet til folke- og skolebibliotekerne som anført er foreslået nedsat; hertil kommer nødvendigheden af, at der allerede fra indeværende finansår at regne ydes forfatterne et rimeligt pristalsreguleret vederlag for bibliotekernes benyttelse af deres bøger, fastsat på en sådan måde, at den enkelte forfatters vederlag ikke — som efter den gældende ordning — påvirkes af, om det samlede antal bind er større eller mindre. Herved undgås, at vederlaget — som det er sket — nogle år kan blive lavere end tidligere år, selv om pristallet motiverede et forhøjet vederlag.

Om de økonomiske konsekvenser af forslaget skal jeg anføre, at det — uanset en merudgift til forfatterne m. fl. på ca. 2½ å 3 mill. kr. og uanset etableringen af den nævnte dispositionssum — vil medføre den besparelse på ca. 40 mill. kr. i finansåret 1975-76, som er forudsat ved udarbejdelsen af finanslovforslaget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Midlertidigt udvidet adgang til realkreditbelåning m. v.).

(Lovforslag nr. 193. Fremsat 3/4 75. Første behandling 29/4 75. Betænkning 16/5 75. Anden behandling 28/5 75).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingomar Petersen (RV):

Udvidelsen af belåningsadgangen til forbedrings-, ombygnings- og tilbygningsarbejder i dette lovforslag kan have og vil have en beskæftigelsesfremmende virkning. Med hensyn til udvidelsen af amortisationstiden har det radikale venstre gået imod. Vi mener, det er en dårlig ting i dette lovforslag, men vi mener også, at udvidelsen af belåningsadgangen er en god ting. Vi vil ikke fra radikal side modsætte os en udvidelse af belåningsadgangen, og konsekvensen af dette vil være, at vi ikke vil stemme imod